

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 769
van **ORRY VAN DE WAUWER**
datum: 17 april 2020

aan **LYDIA PEETERS**
VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Fietstunnel Antwerpen - Kortetermijnoplossingen

De afgelopen weken liet de Antwerpse afdeling van het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) meermaals het dreigement optekenen dat de fietstunnel aan de Kennedytunnel gesloten zou worden indien de socialdistancingmaatregelen ter bestrijding van het coronavirus niet gerespecteerd worden. Hoewel de oproep tot respect voor de maatregelen gehonoreerd moet worden, legt deze berichtgeving vooral de structurele problemen van deze tunnel bloot. Er is niet genoeg ruimte, het is er te smal, de mobiliteitsnoden zijn te hoog voor de aanwezige infrastructuur.

Dat gezegd zijnde, zal deze tunnel nog enkele jaren in de ontsluiting moeten voorzien. De geplande Scheldebrug en fietskoker van de Oosterweeltunnel zullen pas over ettelijke jaren in gebruik genomen kunnen worden. Tot dan moet fietsend en wandelend Antwerpen het doen met de aanwezige infrastructuur. Dat impliceert ook het belang aan onderhoud en kwaliteitscontrole door de overheid. De infrastructuur van de fietstunnel is echter verwaarloosd. De betonplaten van de ingangen liggen vol scheuren en putten, de luifels brokkelen af en zijn al begroeid met allerhande fauna die de voegen doen barsten, de led-schermen werken niet, de vuilnisbakken zijn vaak vol of gevandaliseerd, en zo verder.

Indien de tunnel het huidige alternatief is, kan hier geen genoeg mee genomen worden. Dreigementen zoals AWV ze uitte, zullen enkel voor een grotere belasting van de voetgangerstunnel zorgen en zijn dus geen oplossing.

Over de kortetermijntoekomst van de fietstunnel heb ik volgende vragen.

1. In welke oplossingen kan/kon voorzien worden door AWV of welke kunnen worden gevraagd aan het lokale bestuur om het gebruik van de fietstunnel conform de COVID-19-maatregelen te maken? Is de minister van mening dat het sluiten van deze tunnel of het dreigen dat te doen een oplossing is voor de mobiliteitsnood van de tunnelgebruikers?
2. Welke alternatieven voor deze ontsluiting zijn er, zonder de voetgangerstunnel extra te belasten?
3. Mobiliteitsexperts riepen op om tijdelijk een strook in de Kennedytunnel vrij te maken om te fietsen, of om de Waaslandtunnel ter beschikking te stellen. Zo kunnen problemen in de krappe fietstunnel vermeden worden en wordt het probleem niet verschoven naar de voetgangerstunnel.

Wat is het standpunt van de minister ter zake?

4. Kunnen de meest dringende oplaapwerken aan de fietstunnel met spoed worden uitgevoerd? Daarmee bedoel ik het oplappen van de ingangsinfrastructuur en de betonplaten.
5. Klopt het dat de led-borden aan de liften al geruime tijd buiten gebruik zijn of waren, en ze met tape werden afgeplakt in plaats van hersteld?
6. Vindt de minister het belangrijk om de huidige infrastructuur van de fietstunnel zo comfortabel en kwalitatief mogelijk te houden tot de nieuwe alternatieve Scheldekruisingen voorhanden zijn, en er op die manier in te investeren?
7. Kan een overzicht gegeven worden van de infrastructuurwerken en opdrachten tot herstelling aan de fietstunnel tijdens de voorbije jaren en het daarbijhorende budget?

ANTWOORD

op vraag nr. 769 van 17 april 2020

van **ORRY VAN DE WAUWER**

1. Het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) is zich ten volle bewust van het belang van de Scheldekruising die de vluchtkoker van de Kennedytunnel voorziet voor fietsers en voetgangers. De fiets/voetgangersverbinding van de Kennedytunnel is voor alle duidelijkheid eigenlijk de vluchtkoker van deze tunnel. M.a.w. bij een incident in de Kennedytunnel voor gemotoriseerd verkeer of de Kennedytreintunnel, dient deze koker om alle personen uit de tunnel veilig en snel te evacueren. Evacuatie is en blijft dus de primaire functie van deze koker.

Het agentschap wil dat het gebruik van deze vluchtkoker als fiets/voetgangersverbinding, veilig en met respect voor de maatregelen in het kader van de bestrijding van COVID-19 kan gebeuren. Dit zijn maatregelen die ons allen opgelegd zijn ten behoeve van de volksgezondheid.

Er zijn mensen die dagelijks van deze koker gebruik maken voor essentiële verplaatsingen. Het agentschap is op dit moment dan ook absoluut geen voorstander van het sluiten van deze fietsverbinding.

Maar het zijn vooral recreatieve verplaatsingen die zorgen voor de huidige drukte in de fiets/voetgangersverbinding, vooral tijdens (zonnige) weekenddagen. Daarom hebben AWV, de Stad Antwerpen en de lokale politie herhaaldelijk in de pers en via sociale media opgeroepen om voor niet-essentiële verplaatsingen op de eigen Schelde-oever te blijven. Zo kunnen zij die voor hun woon-werk verkeer de tunnel gebruiken dit vlot en veilig blijven doen.

Aan de fietsers die toch gebruik maken van de tunnel wordt gevraagd om een minimum aan discipline aan de dag te leggen in het respecteren van de social distancing maatregelen.

Om de gebruikers bij dat laatste maximaal te ondersteunen en te sturen heeft het agentschap een heel pakket aan maatregelen uitgerold:

- sensibiliserende affiches rond social distancing in de tunnel
- vloerstickers met een afstands aanduiding om gebruikers te helpen de juiste afstand te houden in wachtrijen en in de liften
- de trappen in de Kennedytunnel werden tunneluitwaarts enkelrichting gemaakt zodat het aantal gebruikers in de tunnel gedoseerd wordt door de liften en zodat we voorkomen dat mensen elkaar kruisen in de smalle trappengang
- voor de handhaving van die enkelrichting worden in de weekends op de drukste momenten (tussen 10u en 19u) veiligheidsagenten voorzien, één op elke oever.

Daarnaast heeft het agentschap aan stad Antwerpen gevraagd om versterkte politieondersteuning te leveren in en rond de tunnels om de maatregelen mee te doen handhaven.

2. Zie het antwoord op vraag 3.
3. Het voorstel van de mobiliteitsexperten om fietsers tijdelijk gebruik te laten maken van de Waaslandtunnel werd grondig onderzocht door AWV. Na overleg met alle stakeholders (o.a. politie en stad Antwerpen) werd dit voorstel niet weerhouden.

Een rijstrook vrij maken voor fietsverkeer in de Kennedytunnel is vanuit het oogpunt van de veiligheid van de weggebruikers onverantwoord. Fietsers in de tunnel zouden de weggebruikers te veel afleiden. Bovendien is het aandeel vrachtverkeer in het verkeer nog toegenomen sinds de corona-maatregelen. Deze rijden voornamelijk op de trage rijstrook wat zou betekenen dat zij vlak langs het fietsverkeer zouden rijden.

Daarbij komt nog dat in een tunnel waar (zwaar) verkeer door rijdt, een zeer onaangename sfeer heerst omdat het geluid in de gesloten omgeving wordt versterkt. Ook visueel is het effect van het voorbijrijdende verkeer in de tunnel heel anders dan in open lucht omdat er geen natuurlijk licht is en men zich in een besloten omgeving bevindt. Deze aspecten kunnen bij de zachte weggebruiker schrikreacties teweeg brengen.

Een ander belangrijk aspect waar men rekening mee moet houden is dat de fietsers ook op een veilige manier in en uit de Kennedytunnel moeten kunnen geleid worden. Hiervoor zouden op de toeleidende wegen (op- en afritten in de omgeving van de Kennedytunnel) aansluitingen gemaakt moeten worden voor fietsers. Deze mogelijkheid bestaat nu niet en is enkel mogelijk middels het afsluiten van (delen van deze) op- en afritten. Dat is volgens het agentschap niet realistisch als je die bewegingen voor gemotoriseerd verkeer wil openhouden.

Het voorstel van de mobiliteitsexperts voor het openstellen van een wegstrook in de Kennedytunnel voor fietsverkeer is dus eveneens onrealistisch en werd niet weerhouden.

4. AWW is zich bewust van de problemen met de overkapping aan de ingang van de fiets/voetgangersverbinding van de Kennedytunnel. Het agentschap zal het probleem nader onderzoeken. Het resultaat van dit onderzoek zal afgewogen worden tegenover de andere prioriteiten van het agentschap.

Het agentschap laat weten dat er momenteel geen probleem is vastgesteld met de wegverharding in de fiets/voetgangerskoker van de Kennedytunnel. In het verleden waren er een aantal putten aan de dwarse afwateringsroosters. Maar met de vernieuwing van deze roosters in 2019 zijn deze weggewerkt. De gebreken die er momenteel nog zijn aan de verharding betreffen scheuren en kleine oneffenheden die geen gevaar vormen voor de veiligheid van de gebruiker. Het agentschap volgt de situatie verder op en doet de nodige herstellingen indien nodig.

5. AWW laat weten dat er inderdaad al enige tijd technische problemen met de lichtkranten zijn. AWW werkt aan een technische oplossing hiervoor. Parallel hiermee worden de nodige afspraken gemaakt over het aansturen en beheren van de LED informatieborden.
6. Zoals reeds gezegd is de fiets/voetgangersverbinding van de Kennedytunnel is eigenlijk de vluchtkoker van deze tunnel. De combinatie van verschillende functies (vluchten versus fiets- en voetgangersverbinding) zal altijd conflicten blijven geven, zowel op technisch als op praktisch of op organisatorisch vlak. Ook vanuit veiligheidsoogpunt is dit allerm minst een ideale situatie.

AWV is er dan ook voorstander van om deze koker zo snel mogelijk in zijn oorspronkelijke functie als vluchtkoker te herstellen. In afwachting van nieuwe alternatieve Scheldekruisingen zal AWW de fiets/voetgangersverbinding van de Kennedytunnel zo goed mogelijk in stand blijven houden.

7. De volgende onderhouds- en investeringswerken werden uitgevoerd in de fiets/voetgangersverbinding van de Kennedytunnel de laatste 5 jaar:

- Renovatie schuine liften (2017) - 465.629,88€ incl. BTW
- Omnium onderhoudscontract schuine liften (2016 - 2020) - 99.728,20 EUR incl. BTW per jaar
- Permanentie en bevrijding schuine liften (2016 - 2020) - 66.065,72 EUR incl. BTW per jaar
- Proefproject fietstransportsysteem (2016 - 2017) - 29.110,13 EUR incl. BTW
- Vernieuwen dwarsgoten afwatering toegangen LO en RO - 23.169,94€ incl. BTW (2019)
- Vervanging TL-lampen vluchtkoker - 7.684,37€ incl. BTW (2019 - 2020)
- Vervangen vuilnisbakken - 4.199,91€ incl. BTW
- Reinigen liften en leegmaken vuilbakken - 4.878,72€ incl. BTW per jaar (2018 - 2019)
- Reinigen gangen en vluchtkoker (4 beurten per jaar) - 34.666,50€ incl. BTW per jaar (2016 - 2020)
- Het bestek voor het omnium onderhoud en de bevrijding van opgesloten personen in de liften van de fiets/voetgangersverbinding van de Kennedytunnel werd opnieuw in de markt gezet.